

Պարոն/Տիկին

Գ. Բաղդասարյան

ին

ստորաբաժանման ղեկավարի ատոն, ազգանուն

«Հ հանրային ծառայությունները
կարգավորող հանձնաժողովի
նախագահ
պարոն Գ. Բաղդասարյանին»

Խնդրում եմ տեղեկացնել հանձնաժողովի անդամներին, աշխատակազմի ստորաբաժանումների ղեկավարներին, ինչպես նաև նախապատրաստել հակիրճ գեկույց՝ գործակարգավար խորհրդակցությանը ներկայացնելու համար

Տիկին Ն. Գաբրիելյանին՝ Ի գիտություն

Գ. Բաղդասարյան

Գ. Բաղդասարյան

« 13 » 06 2023թ.

ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

1. Քաղաքացիական ծառայողի անունը, ազգանունը՝

- Գևորգ Գևորգյան,
- Արմեն Հունանյան:

2. Զբաղեցրած պաշտոնը՝ ՀՀ հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովի՝

- հեռահաղորդակցության վարչության պետ,
- հեռահաղորդակցության վարչության ռեսուրսների կառավարման և տեխնոլոգիական զարգացման բաժնի պետ:

3. Գործուղման վայրը և ժամկետները՝ Շարմ էլ-Շեյխ, Եգիպտոս, 2023 թվականի հունիսի 5-8-ը:

4. Հրավիրող կողմը (առկայության դեպքում)՝ Հեռահաղորդակցության միջազգային միություն (ITU):

5. Գործուղման նպատակը (աշխատանքային ո՞ր խնդրի լուծման համար էր նախատեսված գործուղումը)՝ Մասնակցել 2023 թվականի ITU հեռահաղորդակցության զարգացման բյուրոյի կողմից կազմակերպվող Կարգավորողների գլոբալ սիմպոզիումին:

6. Քննարկված թեմաները (հարցերը)՝ Միջոցառման առաջին օրը կայացել է կարգավորման տարածաշրջանային ասոցիացիաների հանդիպումը, որի ընթացքում քննարկվել են թվային քաղաքականության շուրջ համագործակցային միասնական մոտեցումների համատեղ մշակումը, ինչպես նաև կարգավորողների տարածաշրջանային ասոցիացիաների միջև համագործակցության խթանումը: Մասնավորապես ներկայացվել

են G5 Benchmark փորձագիտական վերլուծության առանձնահատկությունները և այն երկրները, որոնք բարձր գնահատական են ստացել G5 Benchmark փորձագիտական հաշվետվության արդյունքներով: Պետք է նշել, որ Հայաստանի Հանրապետությունը Հեռահաղորդակցության միջազգային միության կողմից հրապարակված G5 Benchmark փորձագիտական հաշվետվությունում ԱՊՀ տարածաշրջանում ստացել է ամենաբարձր գնահատականը՝ որպես հեռահաղորդակցության ոլորտի 5-րդ սերնդի համագործակցային և թիրախային կարգավորում իրականացնող:

Միջոցառման ընթացքում կայացել է նաև ԵՄ արևելյան գործընկերության երկրների էլեկտրոնային հաղորդակցության ոլորտը կարգավորող մարմինների ցանցի (EaPeReg), Եվրո-Միջերկրական կարգավորողների խմբի (EMERG) և ITU միջև հետագա համագործակցության մտադրության մասին հռչակագրի (Declaration of Intent (DOI)) ստորագրման արարողությունը, որը կնպաստի հետագայում համատեղ միջոցառումների՝ ԵՄ աջակցության TWINNING գործիքի շնորհիվ համատեղ աշխատանքային հանդիպումների և սեմինարիների կազմակերպմանը:

Ներկայացվել են նաև մի շարք երկրների փորձը թվային փոխակերպման, կապի հասանելիության ապահովման, ինչպես նաև ունիվերսալ ծառայության ապահովման համար համաատասխան ֆինանսավորման մեխանիզմների և ներդրումների խթանման մասով: Մասնավորապես նշվել է, որ օպերատորների հետ համագործակցությունը և եղած ենթակառուցվածքների համատեղ օգտագործման խրախուսումը շատ կարևոր է կապի ապահովման հարցում, ինչպես նաև նշվել է կարգավորողի անկախության ամրապնդման կարևորությունը, որը կնպաստի ավելի արդյունավետ օրենսդրական միջավայրի ներդրմանը:

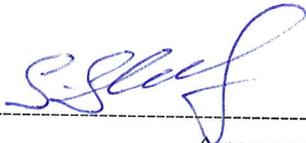
Միջոցառման ընթացքում քննարկվել են նաև արագ զարգացող տեխնոլոգիաների ներդրման համար պահանջվող ռադիոհաճախականությունների տիրույթների առկայությունը և ռադիոհաճախականությունների կառավարմանն առնչվող մի շարք հարցեր: Քննարկվել է ռադիոհաճախականությունների համատեղ օգտագործման հնարավորությունը՝ ունիվերսալ կապի ապահովման տեսանկյունից, ինչպես նաև ռադիոհաճախականությունների արդյունավետ օգտագործման համար խթան հանդիսացող կարգավորման շրջանակը և միջոլորտային համագործակցությունը՝ ծառայությունների և արդյունաբերական ոլորտների միջև:

Միջոցառման ավարտին ITU Կարգավորողների գլոբալ սիմպոզիումին (GSR-23) կողմից ընդունվել է Լավագույն փորձի ուղեցույցը (կցվում է), որը սահմանում է թվային

ենթակառուցվածքի ներդրման համար կարգավորող և տնտեսական խթանները: Համընդհանուր կապը ապահովելու նպատակով՝ ուղեցույցը սահմանում է գյուղական և չսպասարկվող տարածքությունների, ինչպես նաև զարգացող տեխնոլոգիաների կարգավորման մոտեցումների վրա:

8. Հանդիպումների ժամանակ ընդունված որոշումները, պայմանավորվածությունները, ստորագրված փաստաթղթերը՝ Միջոցառման ընթացքում հանձնաժողովի ներկայացուցիչները երկկողմ, ոչ ֆորմալ հանդիպում են ունեցել SpaceX ամերիկյան արբանյակային կապի ընկերության Գլոբալ լիցենզավորման և գործարկման կառավարչի հետ: Հանդիպման ընթացքում քննարկվել է ընկերության կողմից 2022 թվականին ՀՀ հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողով ներկայացված՝ ՀՀ-ում գործունեություն իրականացնելու վերաբերյալ գրությամբ նշված հարցերը, ինչպես նաև ներկայացվել է ընկերության գործունեության իրականացմանը վերաբերող ընթացակարգերն ու ՀՀ օրենսդրությամբ առկա կարգավորումները:

9. Առաջարկությունները, դրանց ընթացք տալու վերաբերյալ առաջարկները՝ եղանակը, ձևը, ժամկետները, պատասխանատուները, ակնկալվող արդյունքները՝ Հաշվի առնելով միջոցառման ընթացքում կայացած քննարկումները և հանդիպումները՝ առաջարկում ենք շարունակել միջազգային փորձի ուսումնասիրությունը, այդ թվում՝ ենթակառուցվածքների և ռադիոհաճախականությունների համատեղ օգտագործման մասով, ինչպես նաև նպատակահարմարության դեպքում դրանք դիտարկել ՀՀ կառավարությանը ներկայացված՝ «Էլեկտրոնային հաղորդակցության մասին օրենքում փոփոխություններ կատարելու մասին» օրենքի նախագծի ընդունումից հետո ոլորտի իրավական կարգավորումների մշակման համատեքստում:

Գործուղվող ----- 13.06.2023թ. **Գ. Գևորգյան**
(ստորագրությունը, ամսաթիվը)

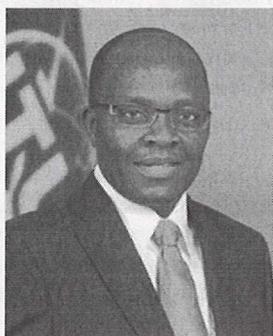
Գործուղվող ----- 13.06.2023թ. **Ա. Հունանյան**
(ստորագրությունը, ամսաթիվը)

ITU GSR

ШАРМ-ЭЛЬ-ШЕЙХ 2023

Руководящие указания на основе примеров передового опыта *Регуляторные и экономические стимулы для открытого для всех устойчивого цифрового будущего*

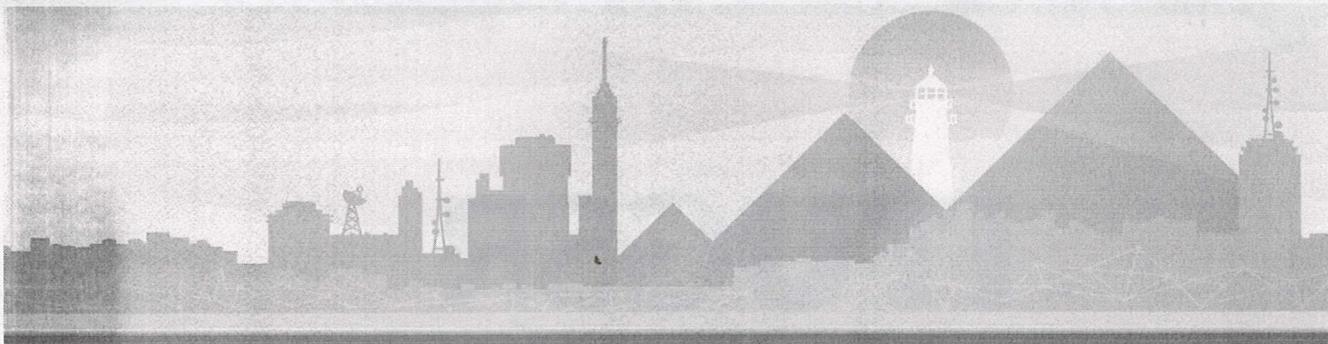
Д-р Космас Лакисон Завазава
Директор, Бюро развития
электросвязи (БРЭ)
Международный союз
электросвязи (МСЭ)

Будущее устойчивой и открытой для всех цифровой трансформации будет зависеть от надлежащих регуляторных и экономических стимулов, поощрения инноваций, создания равных условий деятельности для всех заинтересованных сторон, будет способствовать общественному благополучию и экономическому росту, внося вклад в лучшее цифровое будущее для всех.

Инж. Хоссам Эль-Гамаль
Исполнительный президент и
Председатель ГСР-23
Национальный регуляторный орган
электросвязи (NTRA)
Египет (Арабская Республика)

Значение цифровых технологий в современном обществе возрастает. Отсутствие возможности установления соединений, открытого для всех доступа и недостаточный уровень внедрения цифровых услуг могут быть существенными препятствиями для социально-экономического развития, в силу чего регуляторные и экономические стимулы необходимы для поощрения устойчивого развития инфраструктуры, инновационных решений и приемлемого в ценовом отношении использования.

Руководящие указания на основе примеров передового опыта

Регуляторные и экономические стимулы для открытого для всех устойчивого цифрового будущего

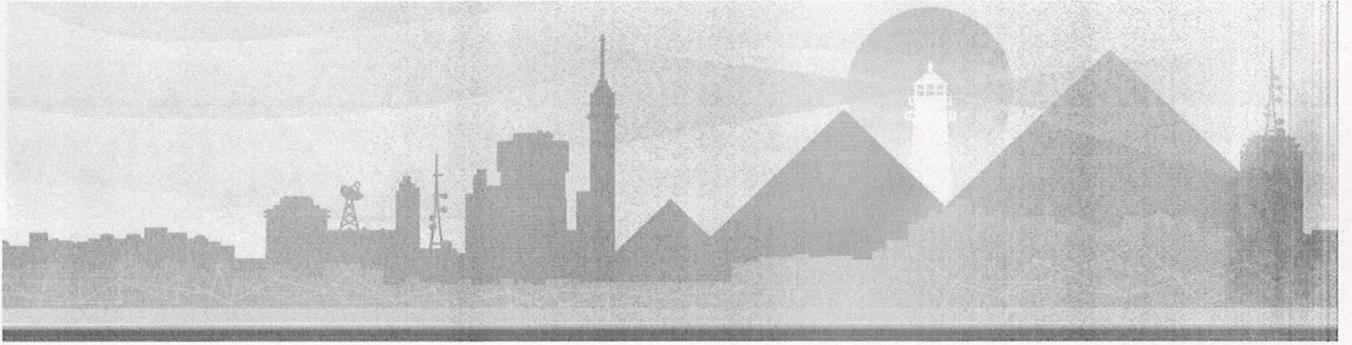
Мы, представители регуляторных органов, участвующие в 22-м Глобальном симпозиуме для регуляторных органов, признаем значимость определения регуляторных и экономических стимулов для поощрения повсеместного развертывания цифровой инфраструктуры, в особенности в сельских районах, необслуживаемых районах и районах, обслуживаемых в недостаточной степени. Мы настоятельно рекомендуем директивным и регуляторным органам внедрять появляющиеся цифровые технологии, содействовать развитию инновационных бизнес-моделей, решать региональные и глобальные проблемы и ускорять устойчивую цифровую трансформацию.

Мы совместно разработали, определили и одобрили данные руководящие указания по регулированию на основе примеров передового опыта, для того чтобы продолжать движение к открытому для всех и устойчивому цифровому будущему. Памятуя о цикле Руководящих указаний ГСР на основе примеров передового опыта с 2003 года, в которых отражены принципы регулирования в интересах конкурентоспособной, безопасной и открытой для всех благоприятной среды, в настоящих Руководящих указаниях мы уделяем основное внимание новаторским, инновационным и передовым подходам и инструментам, основанным на фактических данных, для поддержки плодотворного и устойчивого цифрового будущего для всех людей во всем мире.

Стимулы для обеспечения реальной возможности установления соединений

Цифровые технологии соединяют людей и предприятия в различных странах, создают новые возможности и способствуют открытому для всех и устойчивому росту. В то же время серьезной проблемой остается цифровой разрыв, в особенности в сельских районах, необслуживаемых районах и районах, обслуживаемых в недостаточной степени.

- **Доступ к рынку:** директивным и регуляторным органам настоятельно рекомендуется обеспечивать конкурентную среду на всех уровнях цифровой экосистемы, создавая стимулы для традиционных участников, новых участников и стартапов, которые приносят на рынок новые решения и технологии, для достижения национальных целей в области установления соединений. Здесь можно предусмотреть создание для экспериментов и инноваций безопасных ниш, таких как экспериментальные среды и испытательные стенды.
- **Универсальный доступ и универсальное обслуживание:** директивные и регуляторные органы могут рассмотреть стимулы для развертывания сетей в сельских районах, необслуживаемых районах и районах, обслуживаемых в недостаточной степени, к числу которых могут относиться субсидии, гранты, займы с низкой процентной ставкой, кредитные гарантии, снижение регуляторных сборов, введение освобождения от взносов (например, освобождение от таможенных платежей при ввозе товаров) или предоставление налоговых льгот для инвесторов или налоговых каникул для участников рынка после достижения определенных пороговых уровней инвестиций в этих районах.
- **Финансирование универсального обслуживания:** директивные и регуляторные органы могут использовать механизмы финансирования универсального обслуживания для удовлетворения потребностей сельских районов, необслуживаемых районов и районов, обслуживаемых в недостаточной степени, а также групп населения, находящихся в неблагоприятном положении.
- **Уравновешение налоговой политики:** директивные и регуляторные органы могут рассмотреть расширение базы вносящих вклады структур, учитывая особенности рынков и новые разработки.

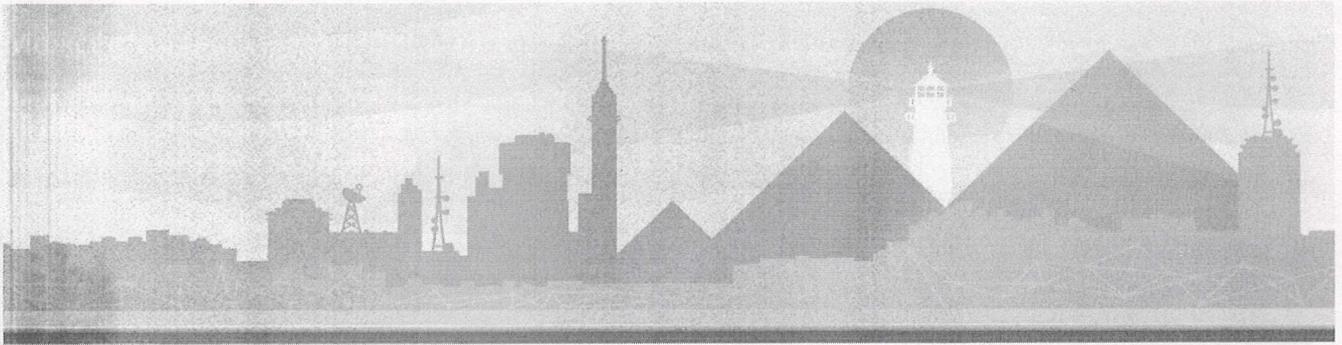

- **Инновационные регуляторные решения по установлению соединений "последней мили":** директивным и регуляторным органам настоятельно рекомендуется рассмотреть возможность совершенствования решений "последней мили", для того чтобы соединить тех, кто не имеет соединений, используя такие средства, как муниципальные, коллективные и ячеистые сети и социальные предприятия, а также совместное использование спектра и инфраструктуры и совместное инвестирование в целях расширения сетей и услуг для охвата необслуживаемых районов и районов, обслуживаемых в недостаточной степени.
- **Научно-исследовательские и опытно-конструкторские работы (НИОКР):** директивные и регуляторные органы могут рассмотреть возможность предоставления финансовых или налоговых стимулов для поддержки научно-исследовательских и опытно-конструкторских работ в области появляющихся цифровых технологий, инноваций в области открытых технологий и инновационных бизнес-моделей, в соответствии с приоритетами населения.
- **Реформирование использования спектра:** директивные и регуляторные органы могут предпринять шаги по обеспечению наличия достаточного объема спектра для поддержки быстрого развертывания услуг следующего поколения, инноваций и инвестиций в инфраструктуру наземной и спутниковой связи и основанные на использовании спектра услуги. Использование нелицензируемого спектра, перегруппирование и перераспределение спектра могут стать частью инструментов регулирования, применяемых для содействия развертыванию в сельских районах, необслуживаемых районах и районах, обслуживаемых в недостаточной степени.
- **Экологичная цифровая трансформация:** директивные и регуляторные органы могут рассмотреть экологически благоприятные финансовые и регуляторные стимулы, например уменьшение налогов или налоговые каникулы для компаний, применяющих устойчивые методы ведения бизнеса, такие как использование возобновляемых источников энергии для эксплуатации и развертывания сетей.

Стимулы для поддержки доступа, внедрения и использования

Директивным и регуляторным органам настоятельно рекомендуется внедрять регуляторные и финансовые стимулы для поддержки доступа, внедрения и использования с целью предоставления преимуществ реальной возможности установления соединений всем людям, где бы они ни находились.

- **Меры, принимаемые со стороны спроса:** директивные и регуляторные органы могут ввести меры, принимаемые в отношении спроса, в качестве части политики универсального обслуживания или иных механизмов (партнерских отношений между государственными, частными и неправительственными структурами) для содействия грамотности и высокому уровню цифровых навыков, а также развитию и внедрению актуального и местного контента и решений для повышения уровня жизни и перспектив развития бизнеса на местах.
- **Цифровые навыки и образовательные программы:** директивные и регуляторные органы могут играть важную роль в распространении образовательных программ, а также широкого спектра программ освоения цифровых навыков в школах, в особенности для молодого поколения, программ подготовки для пожилых людей, в том числе в сельских районах, необслуживаемых районах и районах, обслуживаемых в недостаточной степени, а также для групп населения, находящихся в неблагоприятном положении, чтобы в полной мере использовать перспективы, которые открывает цифровая трансформация.
- **Снижение барьеров для доступа к цифровым устройствам и оборудованию:** директивные и регуляторные органы могут рассмотреть меры по поощрению и содействию снижению затрат на производство, покупку и импорт аппаратного оборудования и устройств для достижения целей универсального обслуживания, в частности применительно к аппаратному обеспечению с открытым исходным кодом и экологически чистым технологиям.
- **Стимулы для внедрения цифровых услуг и устройств:** директивные и регуляторные органы могут рассмотреть введение стимулов для предоставления недорогих цифровых услуг и устройств по специальным тарифам для местных сообществ и групп населения с низким уровнем доходов.

Межсекторальные принципы цифровой политики и регулирования

Директивные и регуляторные органы играют самостоятельную ключевую и взаимодополняющую роль, взаимодействуя со всеми заинтересованными сторонами для определения изменений и стимулов, необходимых для перевода национальной, региональной и глобальной готовности к цифровой трансформации на следующий уровень.

- **Координация регулирования в цифровой среде:** согласованность и взаимное укрепление правил и упреждающей координации между действующими в сопредельных странах режимами регулирования имеют решающее значение для устойчивой, последовательной и благоприятной цифровой политики и регуляторной среды. Директивные и регуляторные органы могут укреплять правовые и институциональные системы для сотрудничества с целью определения процессов, механизмов и инструментов, используемых для взаимодействия между секторами и государственными структурами.
- **Циклы открытого для всех принятия решений:** директивным и регуляторным органам следует содействовать постоянному диалогу между органами государственного управления, секторами и группами заинтересованных сторон для обеспечения участия заинтересованных сторон в основных событиях на цифровых рынках при определении проблемных областей и формировании альтернативных вариантов адресной политики, например в рамках открытых консультаций, форумов заинтересованных сторон или сетей и платформ сотрудничества, чтобы обеспечить доступность и возможность использования преимуществ цифровой трансформации для всех людей.
- **Данные и контрольные показатели:** регуляторным органам необходимы ресурсы и возможности для сбора соответствующих данных в целях поддержки своих решений открытым и прозрачным образом, а также для установления параметров и контрольных показателей для измерения соответствия нормативно-правовым требованиям и хода достижения целевых показателей установления соединений и решения политических задач. Такие собранные данные помогают точнее формулировать и более четко нацеливать меры регулирования, тем самым повышая эффективность регулирования.
- **Потенциал исследования и прогнозирования:** регуляторным органам все в большей мере необходимы внутренний потенциал и ресурсы для изучения и прогнозирования рыночных тенденций, проблем регулирования и воздействия новых технологий на рынки и потребителей. Стратегические исследования и прогнозирование важны для своевременного и систематического формирования обсуждения регуляторных проблем и принятия решений, с целью принятия упреждающих, пропорциональных и адресных мер регулирования.
- **Согласование с международными стандартами:** директивные и регуляторные органы могут рассмотреть возможность согласования своей политики, регулирования и национальных стандартов с соответствующими международными стандартами и руководящими указаниями для содействия в надлежащих случаях и в максимально возможной степени согласованию режимов регулирования в ключевых областях, для того чтобы цифровая трансформация сделала возможным принятие скоординированных мер реагирования на трансграничные проблемы.
- **Региональное и международное сотрудничество и представительство:** регуляторным органам следует продолжать совместную работу, используя сети ассоциаций регуляторных органов на региональном и международном уровне для ускорения цифровой трансформации с целью достижения устойчивого цифрового будущего, в том числе, в надлежащих случаях, на основе разработки общих подходов к совместной цифровой политике и регулированию в различных секторах экономики и в разных странах.

ՀՀ հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողով , ք. Երևան Մարտյան 22

(կազմակերպության անվանումը, գրանվելու վայրը)

Նաստարատում եմ ՀՀ ՆԾԿ գլխավոր քարտուղար Ա. Սաֆարյան
 (պաշտոնը) (ստորագրությունը) (անունը, ազգանունը)

508519 Հինգ հարյուր ութ հազար հինգ հարյուր տասնինը դրամ
 (թվերով) (տառերով)

ՆԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ N _____

առհաշիվ գումարների ծախսման մասին

«12» « Հունիսի » 2023թ.

(կազմման ամսաթիվը)

04.06-10.06 2023թ.

(ժամանակաշրջանը)

Նաշվելիքու անձ ՀՀ ՆԾԿ հանձնաժողովի հեռահաղորդակցության վարչության պետ Գևորգ Գևորգյան
 (կառուցվածքային ստորաբաժանման անվանումը) (պաշտոնը) (անունը, ազգանունը)

Գումարների պրամադրման նպատակը գործուղում ք. Շարմ Էլ Շեյխ, համաձայն 17.05.2023թ. N370-ՀՆ հրամանի

Առ հաշիվ գումարը							
Սկզբնական մնացորդը	ստացել է				ընդամենը	ծախսվել է	Վերջնական մնացորդը
	ամսաթիվը			ընդամենը			
	01.06.2023	_____ 20 թ.	_____ 20 թ.				
1	2	3	4	5	6	7	
	422327			422327	508519	-86192	

86192 դրամի մնացորդը մուտքագրվել է, գերաձախսը վճարվել է
 (թվերով) (թողնել ճիշտը)

(մուտքի կամ ելքի դրամարկղի օրդերների վավերապայմանը)

դրամ

(տառերով)

Այլ տեղեկություններ _____

Նաշվելիքությունն ընդունեց և ստուգեց

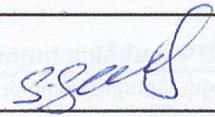
Գլխավոր հաշվապահ Հայկանուշ Սաֆարյան
 (պաշտոնը) (ստորագրությունը) (անունը, ազգանունը)

NN-ը/կ	Փաստաթղթի անվանումը, համարը, ամսաթիվը	Կատարված ծախսման բնույթը (նպատակային օգտագործումը)	Քանակը	Գինը	Գումարը
1	2	3	4	5	6
1	29.12.2005թ., 2335-Ն որոշում	Օրապահիկ	7	34058.64	238410
2	Հաշիվ հյուրանոցից N286081	Գիշերավարձ			270109
ԸՆԴՄԵՆԸ					508519

Նաշվետու անձ

ՆՆՆԾԿՀ հեռահաղորդակցության վարչության պետ
(պաշտոնը)

(ստորագրությունը)

Գ. Գևորգյան

(անունը, ազգանունը)

Նավելված

_____

էջ

(փաստաթղթերի էջերի թիվը փառերով)

ՀՀ հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողով, ք. Երևան Սարյան 22

(կազմակերպության անվանումը, գրնվելու վայրը)

Նախարարում եմ ՀՀ ՀԾԿ գլխավոր քարտուղար Ա. Սաֆարյան
 (պաշտոնը) (ստորագրությունը) (անունը, ազգանունը)

508519 Հինգ հարյուր ութ հազար հինգ հարյուր տասնինը դրամը
 (թվերով) (տառերով)

ՆԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ N _____

առհաշիվ գումարների ծախսման մասին

«12» « Հունիսի » 2023թ.
 (կազմման ամսաթիվը)

04.06-10.06 2023թ.
 (ժամանակաշրջանը)

Նաշվելու անձ ՀՀ ՀԾԿ հանձնաժողովի ՀՎ ռեսուրսների կառ. և տեխ. գարգ. բաժնի պետ Արմեն Հունանյան
 (կառուցվածքային ստորաբաժանման անվանումը) (պաշտոնը) (անունը, ազգանունը)

Գումարների փրամադրման նպատակը գործուղում ք. Շարմ Էլ Շեյխ, համաձայն 17.05.2023թ. N372-ԳՔ հրամանի

Առ հաշիվ գումարը						
Սկզբնական մնացորդը	սրացել է			ընդամենը	ծախսվել է	Վերջնական մնացորդը
	ամսթիվը					
	01.06.2023	_____ 20 թ.	_____ 20 թ.			
1	2	3	4	5	6	7
	422327			422327	508519	-86192

86192 դրամի մնացորդը մուտքագրվել է, գերաձախար վճարվել է
 (թվերով) (թողնել ճիշտը)

(մուտքի կամ ելքի դրամարկի օրդերների վավերապայմանը)

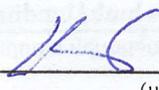
_____ դրամ
 (տառերով)

Այլ փեղեկություններ _____

Նաշվելությունն ընդունեց և ստուգեց

Գլխավոր հաշվապահ Հայկանուշ Սաֆարյան
 (պաշտոնը) (ստորագրությունը) (անունը, ազգանունը)

NN-ը/կ	Փաստաթղթի անվանումը, համարը, ամսաթիվը	Կարարված ծախսման բնույթը (նպատակային օգտագործումը)	Քանակը	Գինը	Գումարը
1	2	3	4	5	6
1	29.12.2005թ., 2335-Ն որոշում	Օրապահիկ	7	34058.64	238410
2	Հաշիվ հյուրանոցից N286080	Գիշերավարձ			270109
ԸՆԴՄՆԵԼ					508519

Նաշվեպուր անձ ՆՆ ՆԾԿՀ ՀՎ յեաուրսների կառ. և տեխ. զարգ. բաժնի պետ Ա. Հունանյան
 (պաշտոնը) (ստորագրությունը) (անունը, ազգանունը)

Նավելված _____ էջ
 (փաստաթղթերի էջերի թիվը պատերով)

_____

_____

_____

_____

_____

